

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 21/2018-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. marca 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ludmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza v konaní o prijatej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 790/94 v období po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 325/08-24 z 20. januára 2009 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 790/94 v období po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 325/08-24 z 20. januára 2009 p o r u š e n é b o l i .

2. [REDACTED] priznáva finančné zadostučinenie v sume 5 000 € (slovom päťtisíc eur), ktoré je jej Okresný súd Košice I p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Košice I je p o v i n n ý uhradiť [REDACTED] [REDACTED] trovy právneho zastúpenia v sume 390,50 € (slovom tristodevät'desiat eur a päťdesiat centov) na účet jej právnej zástupkyne [REDACTED] [REDACTED], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti [REDACTED] [REDACTED] n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. IV. ÚS 21/2018-12 z 18. januára 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 790/94 v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 325/08-24 z 20. januára 2009.

Z obsahu podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že pred okresným súdom sa pod sp. zn. 15 C 790/94 vedie konanie, predmetom ktorého je rozhodovanie o odstránení stavby vo vlastníctve sťažovateľky ako žalovanej v 1. rade. V priebehu konania bol petit

žaloby upravený per eventum tak, že v prípade ak odstránenie stavby nie je účelné, žalobcovia žiadajú zriadiť vecné bremeno na ťarchu sťažovateľky ako žalovanej v 1. rade. Sťažovateľka v rámci svojej argumentácie vyjadrila svoje presvedčenie „... že doba, ktorá uplynula od začiatku konania až doposiaľ, teda doba viac než 23 rokov je neprimerane dlhá, ničím neospravedlňiteľná a nezdôvodniteľná a v podstatnej miere ju spôsobil Okresný súd Košice I svojím postupom“. Ústavnému súdu zároveň predostrela aj prehľad vo veci vykonaných úkonov a zdôraznila, že „V konaní trvajúcim viac než 23,5 roka bol vyneseny jediný prvostupňový rozsudok. Znalecké dokazovanie, bez ktorého celkom zjavne nebolo možné vo veci rozhodnúť, bolo nariadené 26. 4. 2016, teda po takmer 22 rokoch od začatia konania.“. Sťažovateľka zároveň poukázala na skutočnosť, že postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 790/94 už bol predmetom konania pred ústavným súdom, ktorý vo svojom náleze sp. zn. II. ÚS 284/08 z 27. novembra 2008 vyslovil porušenie jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, priznal jej primerané finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania. K okolnostiam jej právnej veci vedenej pred okresným súdom pod sp. zn. 15 C 790/94 záverom akcentovala, že je pre ňu „... rozhodnutie v predmetnej veci doslova existenčnou záležitosťou, keďže sa týka otázok, či... bude súdom zaviazaná na úhradu náhrady za zriadenie vecného bremena, ktoré so zreteľom na skutočnosť, že sa nehnuteľnosti nachádzajú v centre Košíc, môže mať... likvidačný charakter“.

Sťažovateľka v petite podanej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ]“

- na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zakotvené v článku 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky,

- na prejednanie veci v primeranej lehote zakotvené v článku 6 ods. 1 vety prvej

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

bolo postupom Okresného súdu Košice I vo veci sp. zn. 15C/790/1994 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Okresnému súdu Košice I pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľov.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu Košice I, aby konal vo veci sp. zn. 15C/790/1994 bez prietáhov.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 eur.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľke všetky trovy tohto konania.“

Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania. Za okresný súd jeho predseda listom sp. zn. 1 SprV 79/2018 z 12. februára 2018 a právna zástupkyňa sťažovateľky zaujala stanovisko k predmetnému vyjadreniu okresného súdu listom z 1. marca 2018.

Predseda okresného súdu vo vzťahu k postupu okresného súdu v napadnutom konaní a podanej sťažnosti pripustil jej opodstatnenosť, k čomu v podstatnom uviedol:

„Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, tak predmetné konanie je po právnej aj faktickej stránke značne zložitú. Vyžiadalo si rozhodovanie o zmene žalobného návrhu, o pristúpení ďalších účastníkov do konania, vo veci bolo potrebné viackrát nariadiť znalecké dokazovanie. Na okresnom súde sa vedie viac sporov s totožným predmetom konania, preto z dôvodu hospodárnosti konania boli tieto spory za účelom nariadenia znaleckého dokazovania spájané na spoločné konanie a následne vylučované na samostatné konania.

Správanie účastníkov konania neovplyvnilo podstatným spôsobom dĺžku doterajšieho konania.

Samotný postup súdu v konaní po 23 rokoch trvania sporu ťažko hodnotiť a zdôvodňovať. Táto dĺžka konania je z hľadiska ústavnoprávneho neakceptovateľná.“

Právna zástupkyňa sťažovateľky v písomnom stanovisku z 1. marca 2018, ktorým reagovala na vyjadrenie predsedu okresného súdu, v podstatnom zhrnula:

«K vyjadreniu Okresného súdu Košice I sťažovateľka nepovažuje za potrebné uviesť nič ďalšie, okrem toho, čo uviedla v ústavnej sťažnosti. Poukazuje pritom na konštatovanie samotného okresného súdu v predmetnom vyjadrení, podľa ktorého „dĺžka konania je z hľadiska ústavnoprávneho neakceptovateľná“.»

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou namietaného porušenia práv – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu boli porušené práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Z prehľadu vo veci vykonaných úkonov v období po náleze ústavného súdu č. k. III. ÚS 325/08-24 z 20. januára 2009 vyplýva:

- Rozsudkom okresného súdu č. k. 15 C 790/94-243 z 11. augusta 2008 bolo konanie v časti žaloby týkajúcej sa žalobcov v 5., 6. a 7. rade zastavené, žaloba v časti týkajúcej sa žalobcov v 1. a 2. rade zamietnutá, vo vzťahu k žalovanému v 3. rade bola žaloba zamietnutá v prevyšujúcej časti a v časti týkajúcej sa zvyšných žalobcov bolo rozhodnuté o zriadení časovo neobmedzeného vecného bremena, avšak žaloba v časti o náhradu za zriadenie vecného bremena sa vylúčila na samostatné konanie.

- Uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Co 15/09-316 z 25. júna 2010 bol rozsudok okresného súdu č. k. 15 C 790/94-243 z 11. augusta 2008 v spojení s uznesením okresného súdu č. k. 15 C 790/94-279 z 24. novembra 2008 zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Predmetný spis bol z krajského súdu vrátený okresnému súdu 29. júla 2010.

- V období od 29. júla 2010 do 8. augusta 2012 okresný súd nariadil v predmetnej veci iba jedno pojednávanie, a to na 18. máj 2012, ktoré bolo po prejednaní veci odročené na neurčito.

- Okresný súd svojím uznesením č. k. 15 C 790/94-356 z 8. augusta 2012 spojil konanie okresného súdu vedené pod sp. zn. 15 C 258/94 s konaním okresného súdu

vedeným pod sp. zn. 15 C 790/94 tak, že spojené konanie sa ďalej bude viesť pod sp. zn. 15 C 258/94.

- Okresný súd svojím uznesením č. k. 15 C 258/94-394 zo 4. decembra 2012 prerušil konanie vedené pod sp. zn. 15 C 258/94 do právoplatného skončenia konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 35 C 164/2012.

- Okresný súd svojím uznesením č. k. 15 C 258/94-444 z 26. februára 2015 rozhodol o pokračovaní v konaní.

- Dňa 16. novembra 2015 sa uskutočnilo pojednávanie okresného súdu v predmetnej veci, ktoré bolo po prejednaní veci odročené na neurčito.

- Okresný súd svojím uznesením č. k. 15 C 258/94-567 z 26. apríla 2016 nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru geodézie a kartografie, odvetvia geodézie, kartografie a fotogrametrie [REDAKOVANÉ], ktorý znalecký posudok podal okresnému súdu 15. októbra 2016.

- Okresný súd svojím uznesením č. k. 15 C 258/94-700 z 10. mája 2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť 4. decembra 2017, vylúčil vec vedenú na okresnom súde pod sp. zn. 15 C 790/94 na samostatné konanie.

- Okresný súd svojím uznesením č. k. 15 C 258/94-718 z 11. júla 2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť 28. septembra 2017, určil okruh žalobcov, s ktorými ako s právnymi nástupcami pôvodných žalobcov bude v predmetnej veci pokračovať v konaní.

- Dňa 6. decembra 2017 sa uskutočnilo pojednávanie okresného súdu v predmetnej veci, ktoré bolo po prejednaní veci odročené na 26. januára 2018.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Stážovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia svojich práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 790/94.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejedaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obsahom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote v ich všeobecnom poňatí je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 10/98, I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03, IV. ÚS 59/03, IV. ÚS 205/03). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (napr. PL. ÚS 25/01).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplývala do 30. júna 2016 z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 zrušený, a počnúc týmto dňom je úprava civilného sporového, civilného mimosporového a správneho súdneho konania predmetom Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku.

Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 vyplývala z § 6 OSP, ktorý súdu prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupoval tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, ako aj z § 117 ods. 1 OSP, podľa ktorého bol sudca povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní. Povinnosť súdu konať bez prietáhov vyplýva napríklad z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán aj

z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo § 183 ods. 1 prvej vety, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

Prietahy v konaní či nečinnosť orgánu verejnej moci sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah orgánu verejnej moci, ktorý môže byť jedno či viacrázový, protiprávny a zároveň aj protiústavný útok týchto orgánov proti základným ústavou zaručeným právam (slobodám), ktorý v čase rozhodovania ústavného súdu predstavuje trvalé ohrozenie právne existujúceho stavu, a taký útok sám osebe nie je výrazom (výsledkom) riadnej rozhodovacej právomoci týchto orgánov. Z tejto fakticity musí preto následne vyplynúť, že dôsledkom takého zásahu orgánu verejnej moci nemožno čeliť inak, než ústavnou sťažnosťou a na ňu nadväzujúcim nálezom ústavného súdu.

K otázke posudzovania dĺžky konania a jej primeranosti (resp. neprimeranosti) sa tak opakovanie pripomína, že túto nemožno vyjadriť numericky, lebo je podmienená objektívne charakterom prejednávanej veci a musí byť skúmaná s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu, zložitost' veci, požiadavky na vykonávanie dokazovania v priebehu konania, ako i správanie účastníkov a samotného súdu; do úvahy je pritom nutné vziať i to, čo je pre sťažovateľa v „hre“ (porov. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko). Prietahy v konaní však nemožno ospravedlniť všeobecne známou preťaženosťou sudcov ani množstvom procesných úkonov sudcu; je totiž vecou štátu, aby organizoval svoje súdnictvo tak, aby princípy súdnictva, zakotvené v ústave i v dohovore boli rešpektované a prípadné nedostatky v tomto smere nemôžu ísť na ťarchu občanov, ktorí od súdu právom očakávajú ochranu svojich práv v primeranej dobe.

V posudzovanej veci nie je primárne prehliadnuteľné, že konanie sp. zn. 15 C 790/94, ktoré sa pred okresným súdom vedie aj proti sťažovateľke, resp. ktorého je stranou, trvá už viac ako 23 rokov a prietahy v postupe okresného súdu v konaní sp. zn. 15 C 790/94 judikoval už aj ústavný súd, a to v náleze č. k. III. ÚS 325/08-24 z 20. januára 2009, a ani táto samotná skutočnosť neovplyvnila ďalší postup okresného

súdu, ktorý naďalej vo veci konal dokonca len sporadicky a s veľkými časovými odstupmi. V dôsledku tej samotnej skutočnosti, že vec nie je skončená ani po viac ako 23 rokoch od začatia konania, ako aj s prihliadnutím na to, že k náprave zo strany okresného súdu nedošlo ani po ústavným súdom judikovanom závere o porušení práv sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 790/94, a to v náleze ústavného súdu č. k. III. ÚS 325/08-24 z 20. januára 2009, ako aj napr. v ďalšom náleze ústavného súdu č. k. II. ÚS 284/08-25 z 27. novembra 2008 týkajúcom sa konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 15 C 258/94 (teda konania, ku ktorému bolo konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 15 C 790/94 pripojené na spoločné konanie, pozri prehľad úkonov, pozn.), bolo by bez právneho významu hodnotiť správanie sa sťažovateľky či právnu a faktickú zložitosť veci.

V tejto súvislosti ústavný súd hodnotí postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 790/94, ktorý nerozhodol v merite veci ani po 23 rokoch od začatia konania ako „odňatie spravodlivosti“, pretože v právnom štáte je neprípustné, aby ani právne či skutkovo najnáročnejšie spory mohli trvať tak dlhú dobu, lebo platí zásada, podľa ktorej „oneskorená spravodlivosť je odmietnutou spravodlivosťou“ (porov. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Medvedevskiyi v Ukrajina z 20. 5. 2010, bod 75).“.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 790/94 v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 325/08-24 z 20. januára 2009 došlo k zbytočným priet'ahom a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Aj napriek zisteniu ústavného súdu, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 790/94 v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 325/08-24 z 20. januára 2009,

neprikázal mu, aby v tomto konaní konal bez zbytočných priet'ahov, pretože táto povinnosť už bola okresnému súdu uložená v náleze č. k. IV. ÚS 69/07-23 z 21. júna 2007 a uvedený príkaz ústavného súdu konať bez zbytočných priet'ahov naďalej trvá.

Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku v bode 4 tohto nálezu.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € z dôvodov uvedených v sťažnosti. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia zohľadňoval ústavný súd aj doterajšiu celkovú dĺžku konania v trvaní 23 rokov, ktorú vyhodnotil ako „odňatie spravodlivosti“, ako aj tú skutočnosť, že ani ústavným súdom judikované priet'ahy v postupe okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 790/94 v jeho náleze

č. k. III. ÚS 325/08-24 z 20. januára 2009 neprinútili tento súd, aby zintenzívnil svoj postup vo veci. Taktiež bral zreteľ na to, že okresný súd svojím postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 790/94 nerešpektoval ústavným súdom daný príkaz konať bez zbytočných prieťahov tak, ako mu bol tento príkaz konať uložený v náleze ústavného súdu č. k. IV. ÚS 69/07-23 z 21. júna 2007. Vzhľadom na prezentované zistenia priznal ústavný súd sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, ktorá predstavuje polovicu zo sťažovateľkou požadovanej sumy 10 000 € s prihliadnutím na každý rok konania, v ktorom nedošlo k jeho skončeniu vydaním rozhodnutia v merite veci okresným súdom, a to od času právoplatnosti citovaného nálezu ústavného súdu až do času podania ústavnej sťažnosti, a zohľadnením aj tej skutočnosti, že v posudzovanom období došlo k opakovaným prieťahom, teda k prieťahovému postupu okresného súdu po tom, ako už raz ústavný súd skonštatoval prieťahy v postupe okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 790/94, v dôsledku čoho posudzoval podmienky na priznanie finančného zadosťučinenia extenzívnejšie. Do posudzovaného obdobia ústavný súd nezarátal dobu prerušenia konania (pozri prehľad úkonov), keďže počas tejto doby, vychádzajúc z judikatúry ústavného súdu, nemôže dochádzať k prieťahom, ak je daný objektívny dôvod na takýto postup súdu (II. ÚS 3/00, III. ÚS 42/02, I. ÚS 65/03). Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku v bode 2 tohto nálezu.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd priznal sťažovateľke trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom, pozostávajúce z odmeny advokáta za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2018 (prevzatie a príprava zastupovania a písomné podanie sťažnosti ústavnému súdu). Vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 2 v spojení s § 3 ods. 1 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2018 šestina z výpočtového základu zo sumy 921 €,

čo činí za jeden úkon právnej služby odmenu v sume 153,50 € a režijný paušál v sume 9,21 €. Celková výška trov je 325,42 € plus 20 % sadzba DPH, teda spolu je to suma 390,50 €. Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu. Písomné vyjadrenie právnej zástupkyne z 1. marca 2018 nevyhodnotil ústavný súd vzhľadom na jeho obsah ako podanie relevantné pre rozhodnutie vo veci samej, a preto odmenu zaň nepriznal.

S poukazom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, sa pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumie jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. marca 2018